Česká republika je na špičce EU v počtu případů klíšťové encefalitidy, situaci by mohlo pomoci zlepšit hrazené očkování

V roce 2020 bylo v České republice nahlášeno do Informačního systému infekčních nemocí (ISIN) celkem 854 případů klíšťové encefalitidy. To představuje zhruba 8 případů na 100 000 obyvatel za rok. Podle počtu případů se ČR zařadila na první místo výskytu klíšťové encefalitidy v rámci zemí Evropské unie. Situaci by mohla pomoci změnit novela zákona o veřejném zdravotním pojištění, podle které lidé nad 50 let budou mít od roku 2022 očkování proti klíšťové encefalitidě zdarma.

V České republice v roce 2020 už šestým rokem po sobě pokračovala vzestupná tendence nemocnosti klíšťovou encefalitidou napříč populací a regiony. Nadprůměrně často se pak nemoc objevovala v populaci od 40 do 74 let, onemocnělo více než 10 lidí na 100 000 obyvatel a vůbec nejpostiženější věkovou skupinou byli lidé mezi 60. a 64. rokem věku, kde výskyt infekce představoval 14 nakažených na 100 000 obyvatel. Z celkového počtu 854 infikovaných pak bylo 503 (59 %) mužů a 351 (41 %) žen. ČR tak s incidencí zhruba 8 (7,98) případů na 100 000 obyvatel nahlásila nejvyšší počet onemocnění do evropského systému a jednalo se o více než 22 procent (22,4 %) ze všech případů klíšťové encefalitidy v rámci zemí Evropské unie.

"Incidence, tedy číslo, které vyjadřuje počet nových případů onemocnění na 100 000 obyvatel za jeden rok, stoupla i u dětí. Oproti minulému roku se zdvojnásobil počet onemocnění u nejmenších a předškolních dětí," uvádí MUDr. Jan Kynčl, vedoucí Oddělení epidemiologie infekčních nemocí SZÚ. Klíšťová encefalitida v roce 2020 byla hlášena u 134 dětí do devatenácti let věku. Incidence ve věkových skupinách dětí a náctiletých byla následující: onemocněli dva kojenci v prvním roce života (incidence 1,8/100 000), ve věkové skupině 1-4 letých onemocnělo 29 dětí (incidence 6,35/100 000), u 5-9 letých bylo 39 případů (incidence 6,96/100 000), u 10-14 letých 38 nemocných (incidence 6,48/100 000) a u 15-19 letých bylo hlášeno 26 onemocnění (incidence 5,37/100 000).

"***Ve světle těchto statistik je na místě připomenout, že proti klíšťové encefalitidě se lze chránit očkováním. Nově ho pro lidi nad 50 let budou hradit zdravotní pojišťovny, a to od začátku roku 2022. Změnu umožnila novela zákona o veřejném zdravotním pojištění. Cílem je právě zvýšit proočkovanost v rizikových skupinách,"*** připomíná ředitelka SZÚ MUDr. Barbora Macková.

Očkováním se mohou chránit děti i dospělí. Očkování lze provádět celoročně, schéma je vícedávkové, proto je vhodné začít s očkováním už před sezónou klíšťat, která se v posledních letech prodloužila a probíhá od března do listopadu.

"Letošní sezóna se chýlí ke konci, přesto ještě nyní mohou být klíšťata aktivní a je proto potřeba se chránit před přisátím klíšťat. Kromě přenosu klíštětem se člověk může nakazit i konzumací tepelně neopracovaného nebo nepasterovaného mléka a mléčných výrobků, zejména ze syrového kozího nebo ovčího mléka," upozorňuje MUDr. Hana Orlíková z Oddělení epidemiologie infekčních nemocí SZÚ.

Průběh klíšťové encefalitidy je obvykle dvoufázový. Nejprve má nemoc několik dnů chřipkovitý charakter, projevuje se zvýšenou teplotou, únavou, slabostí, bolestmi kloubů a svalů a bolestmi hlavy. Poté následuje zhruba týden trvající období bez potíží, po němž přichází druhá fáze onemocnění s projevy postižení centrálního nervového systému. Může jít o světloplachost, poruchy rovnováhy, poruchy spánku, koncentrace

nebo i o obrnu. Průběh může být velmi závažný a v ČR i přes kvalitní zdravotnickou péči méně než 1% onemocnění končí úmrtím. V roce 2020 bylo zaznamenáno 5 úmrtí na klíšťovou encefalitidu. Nemocným hrozí i trvalé a závažné následky v podobě postižení funkcí centrální nervové soustavy, například v podobě poruch hybnosti, nebo trvalého ochrnutí některých částí těla.

Kompletní zpráva Centra epidemiologie a mikrobiologie SZÚ je přílohou této tiskové zprávy:

Klíšťová encefalitida v České republice v roce 2020